

Symposium w Straszynie

W malowniczym otoczeniu Straszyna koło Gdańska, w Domu Rekolekcyjnym Archidiecezji Gdańskiej im. św. Wojciecha odbyło się spotkanie farmaceutów z różnych stron Polski, pracujących w aptekach otwartych, szpitalnych oraz przedstawicieli studentów, pracowników Uczelni i sympatyków oddziału gdańskiego SFKP. Tematem rekolekcji były aktualne problemy związane z dylematami aptekarskiego sumienia, pogłębione o aspekty prawne, psychologiczne oraz etyczne. Symposium zorganizował oddział gdański Stowarzyszenia Farmaceutów Katolickich Polski. Wykłady sympozjalne prowadzili wybitni specjaliści w zakresie nauk teologicznych, psychologicznych i prawnych: ks. prof. M. Machinek (UWM, Olsztyn), dr hab. O. Nawrot (UG), prof. M. Majkowicz (GUMed) oraz o. dr K. Niewiadomski OFM, kapucyn (Kraków). Uzupełnieniem były warsztaty dyskusyjne, które z wykładowcami prowadziła dr D. Szemrowicz, specjalista w zakresie psychoterapii (Gdańsk).

Ks. prof. M. Machinek w wykładzie o sumieniu jako wyjątkowym wymiarze osoby ludzkiej podkreślił jego powszechne doświadczenie i delikatny charakter. Zwrócił też uwagę na rolę sumienia, uwzględniając jego wymiar indywidualny i społeczny. Sumienie – centrum osoby – jest z jednej strony stróżem jej integralności, a z drugiej jest otwarte na wspólne dla wszystkich ludzi wartości. Dlatego też ład moralny, na którego straży stoi sumienie, jest podstawą życia każdego człowieka i każdego społeczeństwa. W każdym czasie wołamy głosem św. Jana Pawła II o ludzi sumienia. Ludźmi sumienia nie można sterować, dlatego są oni niewygodni dla wszelkiego rodzaju dyktatur (np. hitlerowskiej), które przedstawiają sumienie w negatywnym świetle jako pewnego rodzaju okaleczenie człowieka oraz redukują je do instynktu czy zmiennego subiektywnego uczucia. Myśli ks. prof. Machinka rozwinął dr hab. O. Nawrot z UG, który wykazał, iż zabezpieczeniu realizacji moralnych wartości służą konkretne normy prawne. Jednakże, jak wskazuje art. 18, ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, to gwarancja wolności sumienia decyduje, czy mamy do czynienia z państwem prawa. Zgodnie z Europejską Komisją Praw Człowieka (art. 9, ust. 2) możliwość ograniczenia wolności zewnętrznej musi uwzględniać aspekty legalności, konieczności oraz celowości. W demokratycznym porządku prawnym istotą debaty powinien być dialog charakteryzujący się swobodą w zakresie ekspresji przekonań, a jego zasadami powinny być autonomia jednostki, możliwość odwołania się wspólnych wartości oraz podejmowania działań zgodnie z poznana w sumieniu prawdą o dobru.

Dylematy sumienia w aspekcie psychologicznym przedstawił w niekonwencjonalny i obrazowy sposób prof. M. Majkowicz z GUMed. Podkreślił, że rozbieżność

prawa stanowionego w stosunku do prawa moralnego prowadzi do pojawienia się konfliktów w życiu zawodowym i społecznym. Konflikty te można rozwiązać na zasadzie unikania, agresji bądź asertywnej postawy wyrażającej szacunek dla obu stron konfliktu. Prof. Majkowicz wspominał również o nowych trendach w naukach psychologicznych obserwowanych w Szwecji. Wspomniany nurt badawczy zajmuje się m.in. badaniem tzw. stresu sumienia oraz percepcji (wrażliwości) sumienia. Profesor zwrócił uwagę na ciekawy dorobek naukowy ks. prof. J. Pastuszki dotyczący psychologii ogólnej i zachęcił do zapoznania się z zasadami racjonalnej terapii zachowań (oryg. *Rational Behavior Therapy*, twórca Maxie C. Maultsby)

O. dr K. Niewiadomski, kapucyn z Krakowa przedstawił pojęcie sumienia głównie w aspekcie religijnym, odnosząc je przy tym do cnót kardynalnych i teologicznych. Cnoty moralne (obyczajowe, etyczne), takie jak roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie i męstwo osiąga się przez wychowanie, świadome czyny i postawy we współpracy z łaską Bożą. Cnoty teologiczne: wiarę, nadzieję i miłość otrzymujemy jako dary Ducha Świętego, który wyposażył nas także w dary mądrości, rozumu, męstwa, dobrej rady, umiejętności, pobożności i bojaźni Bożej. Według tradycyjnej nauki Kościoła każdy człowiek został wyposażony przez Stwórcę w prasonie (synderezę). Jest ono wrodzoną i naturalną zdolnością poznania podstawowych norm moralnych, jest ono niezmiennie i niezniszczalne, zawsze sprzeciwia się złu. Jednakże zdolność ta może być osłabiona przez grzech czy namiętność, a człowiek może czasem kierować się uczuciem lub błędnym rozpoznaniem okoliczności. Wtedy rozum pomaga nam rozpoznać, co tak naprawdę jest dobrem, a co złem. Problem ten poruszało wielu świętych, wielokrotnie także o sumieniu jako o szczególnym miejscu spotkania człowieka z Bogiem pisał Jan Paweł II.

Podsumowaniem Symposium były obrady w grupach w ramach warsztatów i seminariów, które dotyczyły formacji i wolności aptekarskiego sumienia, realizacji cnót w pracy aptecznej oraz radzenia sobie z obroną własnych przekonań. W ostatnim dniu uczestnicy przedstawili krótką prezentację wniosków sformułowanych podczas dyskusji w grupach warsztatowych i seminarijnych oraz podzielili się ogólnymi wrażeniami z uczestnictwa w spotkaniu.

Każdego dnia sprawowano Eucharystię. Modlono się w intencji zmarłych farmaceutów, całego środowiska farmaceutów oraz za uczestników Symposium. Kazania wygłosił o. dr K. Niewiadomski. Na koniec uczestnicy spotkania rekolekcyjnego zostali rozesłani do pełnienia misji służenia Bogu poprzez pomoc ludziom chorym, cierpiącym oraz potrzebującym. ▶▶

► Niewątpliwie prawda moralna domaga się nie tylko od farmaceuty zaprezentowania postawy zdecydowanego sprzeciwu sumienia oraz dawania świadectwa, do którego każdy chrześcijanin jest wezwany. Wymóg sprzeciwu sumienia farmaceuty, mimo że nie zawsze będzie mógł być realizowany w stopniu najwyższym, powinien być traktowany jako wezwanie do przezwyciężania trudności. Należy mieć nadzieję, że wspólne i nieustanne wysiłki na rzecz uzyskania pełnego ustawowego szacun-

ku wobec działań zgodnych z sumieniem przyczynią się do tworzenia prawa stanowionego, które pozostawałoby w jak najmniejszej sprzeczności z prawem moralnym.

dr Teresa Frąckowiak, dr Małgorzata Prusak,
dr Aleksandra Radwańska

W imieniu oddziału gdańskiego SFKP wyrażamy serdeczne podziękowania Dyrekcji Innowacyjnego Laboratorium Farmaceutycznego Labofarm w Starogardzie Gdańskim za finansowe wsparcie organizacji Sympozjum.

Transplantacje w Gdańsku w 2015 roku

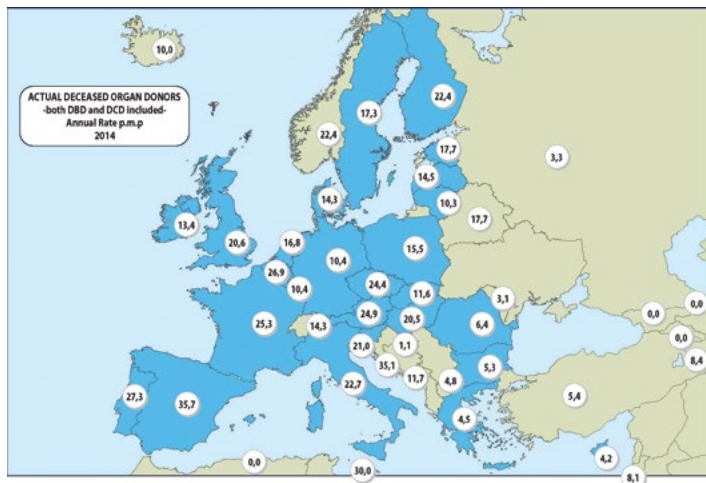
Konferencja, na której podsumowano działalność gdańskiego ośrodka transplantacyjnego w 2015 r., odbyła się 18 marca 2016 r. w audytorium prof. Kieturakisa w Centrum Medycyny Inwazyjnej. Tradycyjnie spotkanie poprowadzili: prof. B. Rutkowski, pełnomocnik rektora GUMed ds. transplantacji oraz prof. Z. Śledziński, konsultant wojewódzki w dziedzinie transplantologii klinicznej, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej. Po przywitaniu zgromadzonych, wśród których byli: zastępca dyrektora naczelnego ds. leczenia UCK w Gdańsku dr hab. T. Stefaniak oraz zastępca dyrektora naczelnego ds. logistyki i zabezpieczenia medycznego lek. A. Sudół odbył się pokaz prezentacji przygotowanych przez pracowników UCK zaangażowanych w działalność transplantacyjną.

Pierwszą prezentację pt. *Aktualny stan przeszczepiania narządów w Polsce i na świecie* przedstawił prof. B. Rutkowski. Na podstawie najnowszych danych z literatury: w przeliczeniu na milion populacji w Polsce odnotowano 15,5 rzeczywistych zmarłych dawców, przy czym należy wspomnieć, że współczynnik ten utrzymuje się na tym poziomie w ostatnich 3 latach. Dla porównania w Europie współczynnik ten wynosi: w Niemczech 10,4, a w Hiszpanii 35,7. W ska-

li światowej pod względem pobierania i przeszczepiania narządów od dawców zmarłych przodują Stany Zjednoczone oraz Hiszpania.

W Polsce w ostatnich latach odnotowano niewielki, aczkolwiek stały wzrost liczby przeszczepianych narządów. W 2015 r. przeszczepiono ich ogółem 1620, w tym 958 nerek, 310 wątrób, 99 serc, 24 płuca. Pod koniec 2015 r. na transplantację nerki oczekiwało 935, wątrobę 171, serce 364, a płuca 43 pacjentów.

Analizując aktywność poszczególnych województw, na pierwszym miejscu znalazło się woj. pomorskie. Liczba dawców zmarłych wyniosła 21,7 w przeliczeniu na milion populacji. Następne w kolejności to woj. zachodniopomorskie z liczbą 19,2 dawców w przeliczeniu na milion populacji. Najniżej, z liczbą 7 dawców w przeliczeniu na milion populacji znalazło się woj. lubelskie.

W gdańskim ośrodku w 2015 r. wykonano 112 transplantacji nerek, w tym 5 od dawców żywych. Na 21 ośrodków przeszczepiających nerki w Polsce, gdański uplasował się na trzecim miejscu, za warszawskim (135) i katowickim (116).

Kolejna prezentacja przedstawiona przez prof. Zbigniewa Śledzińskiego poświęcona była działalności organizacyjno-